

LANGEBÆK SKOV LANGDYSSE

4772 Langebæk

Panorama over den flotte langhøj ved det gamle officershus i Langebæk Skov og Pedersværf. Her set fra skovvejen som ligger langs højens nordside. Klik på billedet for stor udgave.

Lokal skiltning leder let den besøgende frem til P-pladsen ved Petersværf.

ud til Ulvsund og P.-pladsen ved Petersværf.
Kalve Strøm.

Et kig hen langs højens sydøstside set fra øst.

Administration

Ejerforhold
Oprettet
Sidste rettelse
Tilsyn og beskadigelser
Pleje, skiltning og 100 m.-zone
FREDNINGSNR.
STEDNR.

Privatejet
2011
02-2011
Kulturarvsstyrelsen - [KUAS](#)
[Vordingborg Kommune](#)
[4227-10](#)
[050206-92](#)

Find Fortidsmindet med GPS

GPS
Længdegrad 12.078153
UTM-system

Breddegrad 54.972437
E 697008 N 6096059

Beskrivelse

I Langebæk Skov lige øst for Petersværft ligger en flot ca. 35 m. lang og 8 m. bred langdysse fra begyndelsen af bondestenalderen. Langdyssen ligger på en lille bakke helt ud til Ulvsund kun ca. 10 m. fra tidens kystlinie. En skovvej med den afmærkede sti "Sjællandsleden" fører lige forbi højen.

Panorama over den flotte langhøj ved det gamle officershus i Langebæk Skov og Pedersværft. Her set fra skovvejen som ligger langs højens nordside.

Langebæk og Stensby Skove er rige på levn fra fortiden, men størstedelen af de synlige gravanlæg er blevet sløffet. Eksempelvis udgør den fredede langhøj ved Petersværft kun en af 6 lignende anlæg i Langebæk Skov frem til dæmning- en til Langø og i Østerskov øst for dæmningen ligger en meget smuk højgruppe fra bronzealderen (Se kort under "Adgang")

Lokal skiltning leder let den besøgende frem til P.-pladsen ved Petersværft.

Den østnordøst - vestsydvest-orienterede langdysse har aldrig været undersøgt og der kendes heller ikke til fund fra den. Der har dog på et tidspunkt været gravet i højen. Højens langsider står ret stejle efter af randstenene, som oprindeligt omsluttede højen, blev fjernet Dette konstaterede Sophus Müller fra Nationalmuseet allerede under den første beskrivelse af langhøjen i 1876 - 8 år efter den frivillige fredning af langhøjen. De store sten kan meget vel tænkes at være genbrugt som for eksempel fundamentssten i "officershuset" fra 1807, som ligger lige vest for højen eller i de øvrige bygninger ved Petersværft. Højfladen iøvrigt ser ikke ud til at have været udsat for rovgravninger og fremstår meget regelmæssig. Der ses ikke spor efter gravkamre i højen og de må derfor formodes at ligge godt bevaret nede i højen.

P-pladsen ved Petersværft ud til Ulvsund og Kalve Strøm.

Langhøjene tilhører den tidlige del af bondestenalderen omkring 3.600 f. Kr. og kan både rumme træ- og stenbyggede gravkamre - eventuelt tilbygget af flere omgange. Gravlæggelserne i sådanne små gravkamre uden gang var forbeholdt udvalgte personer og udgravninger har vist, at højen ikke bare var et gravsted, men også et kultisk samlingssted for de første agerbrugere.

Et kig hen langs højens sydøstside set fra øst.

Den store, naturligt tilspidsende bautalignende sten som står oprejst ud mod skovvejen ved højens nordøstende kan meget vel tænkes at have indgået i disse ritualer. Stenen virker for stor til at have indgået i langhøjens randstenskæde, selvom der kendes eksempler herpå - se for eksempel Kongehøjen. De sten som indgår i stenaldergravene er som regel nøje udvalgt. De maleriske og billedlignende, men naturlige furer i bautastenen (se foto 5), som på et tidspunkt blev fejltolket som indhuggede helleristninger, er måske et resultat af en sådan udvælgelse.

Bautastenen ud for nordøstlige højfod.

Ved et besøg af langdyssen kommer du på en tidsmæssig tur langt tilbage til oldtiden, men Petersværft-området i sig selv er også i nyere tid et spændende og seværdigt sted. Fra Arkivsamvirket i Vordingborg Kommune findes en god beskrivelse af stedet:

"Petersværft blev grundlagt af Grosserer Peter Johansen, der i 1774 havde købt og bygget Petersgård efter udstykningen af Vordingborg Ryttergods. 13. januar ansøgte han om kongelig tilladelse til at opføre et skibsværft på godsets område. Begrundelsen var, at han ønskede en større beskæftigelse i området, samt mulighed for at være med til at erstatte de orlogsskibe, der var taget af englænderne efter krigen i starten af 1800 tallet.

Der skulle anlægges en skibsbro med bedding og ansættes de nødvendige skibsbyggere og håndværkere.

I løbet af skibsværftets aktiviteter byggedes 2 linieskibe, en galease og nogle kaperskuder. Da der var flest boede ca. 70 familier i området omkring Petersværft.

Officershuset blev bygget i 1807 af admiralitetet som bolig for den officer, der havde overkommandoen over strandvagterne, der havde opsyn med og bevogtede kysterne ved de sydlige skove. Huset er siden udvidet og moderniseret, og anvendes i dag som sommerbolig."

Bautastens naturlige furer sætter let fantasien i gang, men er ikke gamle helleristninger.

